

PROCEDURY
POSTĘPOWANIA
NAUCZYCIELI
W SZKOLE
PODSTAWOWEJ
IM. FRYDERYKA
CHOPINA
W KŁÓBCE

Część I

1. Procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia uczniów Szkoły Podstawowej im. Fryderyka Chopina w Kłóbce przestępczością i demoralizacją.

- 1.1. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki/substancje psychoaktywne.
- 1.2. Procedura postępowania w przypadku znalezienia na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyki/substancję psychoaktywną.
- 1.3. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu, narkotyków lub substancji psychoaktywnej.
- 1.4. Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd lub przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.
- 1.5. Procedura postępowania w sytuacji, gdy uczeń uchyla się od realizacji obowiązku szkolnego.
- 1.6. Procedura postępowania nauczyciela w przypadku samowolnego opuszczenia szkoły przez ucznia.
- 1.7. Procedura postępowania nauczycieli w przypadku agresywnego zachowania się ucznia wobec innych uczniów, nauczycieli i pracowników szkoły.
- 1.8. Procedura postępowania w sytuacji, gdy nauczyciel/inny pracownik szkoły zauważy, że uczeń pali papierosy.
- 1.9. Procedura postępowania w sytuacji, gdy nauczyciel lub inny pracownik szkoły wykryje fałszerstwo.
- 1.10. Procedura postępowania w przypadku pozyskania informacji o cyberprzemocy w szkole.
- 1.11. Procedura postępowania w przypadku kradzieży lub zniszczenia mienia szkolnego lub prywatnego, dokonanego na terenie szkoły przez uczniów.

- 1.12. Procedura udzielania pomocy dziecku doznającemu przemocy w rodzinie.
- 1.13. Procedura postępowania w przypadku ciąży uczennicy.
- 1.14. Procedura "Niebieskiej Karty" - gdy istnieje podejrzenie dotknięcia osoby przemocą w rodzinie.
- 1.15. Procedura postępowania wobec rodziców lub opiekunów zgłaszających się po odbiór dziecka w stanie nietrzeźwym.
- 1.16. Procedura postępowania wobec osób obcych znajdujących się na terenie szkoły.
- 1.17. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia wszawicy.
- 1.18. Procedury postępowania w przypadku zagrożenia atakiem terrorystycznym
- 1.19. Procedury postępowania w przypadku zakłócenia toku lekcji
- 1.20. Procedury postępowania na wypadek wystąpienia zjawiska mobbingu oraz zachowań agresywnych
- 1.21. Procedury postępowania na wypadek wystąpienia ataków agresji wobec nauczyciela
- 1.22. Procedura postępowania w przypadku wystąpienia wypadku uczniowskiego na terenie szkoły.
- 1.23. Procedury postępowania w przypadku wystąpienia aktów wandalizmu w szkole.
- 1.24. Procedury postępowania w przypadku wykrycia na terenie szkoły ucznia przejawiającego zachowań wskazujących na demoralizację
- 1.25. Procedury postępowania w przypadku wystąpienia epizodu psychiatrycznego u ucznia
- 1.26. Procedury postępowania w przypadku wystąpienia zamachu samobójczego u ucznia

- 1.27. Procedury postępowania w przypadku konieczności poinformowania o śmierci ucznia.
- 1.28. Procedura postępowania na wypadek żałoby po śmierci ucznia (z wyjątkiem śmierci samobójczej).
- 1.29. Procedury postępowania w przypadku dokonania zatrzymania przez policję nieletniego sprawcy czynu karalnego przebywającego na terenie szkoły.
- 1.30. Procedury postępowania w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu.
- 1.31. Procedury postępowania w przypadku ujawnienia przestępstwa ściganego na terenie szkoły na wniosek pokrzywdzonego.
- 1.32. Procedury postępowania w przypadku użycia broni palnej (lub innego narzędzia, np. nóż) na terenie szkoły.
- 1.33. Procedury postępowania w przypadku wystąpienia pedofilii w szkole.
- 1.34. Procedury postępowania na wypadek wystąpienia prostytucji w szkole lub wśród uczniów
- 1.35. Procedury postępowania na wypadek wystąpienia niepokojących zachowań seksualnych wśród uczniów

Podstawa prawna:

- 1) Ustawa z dnia 23 czerwca 2016r. o systemie oświaty /Dz. U. z 2016r. poz. 1010 z późn. zm./.
- 2) Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela /Dz. U. z 1982r. Nr 3, poz.19 z późn. zm./.
- 3) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich /Dz. U. z 1982 r. Nr 35 poz.228 z p. zm. - tekst jednolity Dz. z 2002r. Nr 11 poz.109 z późn. zm. / oraz przepisy wykonawcze w związku z ustawą.
- 4) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. Nr 35, poz.230 z późn. zm./.
- 5) Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz.198/.
- 6) Zarządzenie Nr 15/97 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997 r. w sprawie form i metod działań policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
- 7) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i sportu z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem /Dz. U. Nr 26, poz. 226/.
- 8) Rozporządzenie Rady ministrów z dnia 11 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” / Dz. U. z dn. 3 10. 2011 r./.
- 9) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach /Dz. U. z 2013r. poz. 532/.
- 10) Kodeks postępowania karnego z 6 czerwca 1997r. /Dz. U. z 1997r. Nr 89, poz. 555 z późn. zm./.
- 11) Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy ustawa z dnia 25 lutego 1964r. /Dz. U. Nr 9 poz. 59 ze zm./.
- 12) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm./
- 13) Kodeks postępowania cywilnego z 17 listopada 1964r. /Dz. U. z 1964r. Nr 43 poz. 296 z późn. zm./.

- 14)** Konwencja o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989r./Dz. U. z 1991r. Nr 120, poz. 526/.
- 15)** Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 roku o działaniach antyterrorystycznych (Dz. U. poz. 904).
- 16)** Uchwała nr 252 Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie „Narodowego Programu Antyterrorystycznego na lata 2015–2019” (M.P. z 2014 r. poz. 1218).
- 17)** Statut Szkoły Podstawowej im. Fryderyka Chopina w Kłóbce.
- 18)** Kodeks Karny.

Postanowienia ogólne:

Na nauczycielach spoczywa szczególny obowiązek reagowania na niepokojące sygnały zachowania uczniów. Opracowana procedura ma pomóc nauczycielowi w sytuacjach, kiedy ma do czynienia z zachowaniem nie mieszczącym się w regulaminie szkoły, a nierzadko będącym czynem karalnym lub przestępstwem.

Istotne by interwencja była przeprowadzona w sposób profesjonalny z zachowaniem wszelkich praw dzieci uczestniczących w zdarzeniu, jak i ich rodziców.

I. Procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia uczniów

Szkoły Podstawowej im. Fryderyka Chopina w Kłóbce przestępczością i demoralizacją

1.1 Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk/substancję psychoaktywną

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe

zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

5. Po zajściu incydentu wychowawca oraz pedagog otacza ucznia szczególną uwagą.
6. Uczeń otrzymuje ocenę naganną z zachowania.

1.2. Procedura postępowania w przypadku znalezienia na terenie szkoły substancji przypominającej wyglądem narkotyk/substancje psychoaktywne

W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk, to:

1. Zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

1.3. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków/substancji psychoaktywnej.

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy, pedagoga lub dyrektora szkoły.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszy policji – decyduje

lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.

5. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu – odmawiają przyjscia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców oraz sąd rodzinny, jeżeli uczeń nie ukończył 18 lat.
6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.
7. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

1.4. Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd lub przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji

Nauczyciel powinien:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców dziecka i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udziału dziecka w programie terapeutycznym.

4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję.
5. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenia ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji instytucji.

1.5. Procedura postępowania w sytuacji, gdy uczeń uchyla się od realizacji obowiązku szkolnego

1. Rodzic ma obowiązek poinformowania szkołę o przyczynach nieobecności dziecka.
2. Jeżeli nieobecność ucznia w szkole trwa powyżej pięciu dni szkolnych i nie jest w żaden sposób usprawiedliwiona, wychowawca ma obowiązek skontaktować się z rodzicami w celu wyjaśnienia sytuacji (telefon, e-mail, list polecony z podpisem dyrektora szkoły).
3. Jeżeli wychowawcy nie udało się skontaktować z rodzicami, zgłasza sprawę pedagogowi szkolnemu, który ustala przyczyny nieobecności ucznia oraz przypomina rodzicom o ich odpowiedzialności za realizację obowiązku szkolnego swoich dzieci.
4. Pedagog zobowiązuje ucznia do uczęszczania na zajęcia szkolne na piśmie, a rodzic do dopilnowania przez dziecko realizacji obowiązku nauki.
5. W sytuacji, gdy uczeń nadal nie realizuje obowiązku szkolnego i nie ma uzasadnionych przyczyn braku realizacji, dyrektor szkoły wystawia rodzicom upomnienie dotyczące realizacji obowiązku szkolnego. W upomnieniu zawarte jest wezwanie do natychmiastowego posłania dziecka do szkoły oraz informacja, że niespełnianie tego obowiązku jest zagrożone postępowaniem egzekucyjnym. Upomnienie przekazywane jest za pośrednictwem poczty. Przy wysyłce stosuje się druk zwrotnego poświadczenia odbioru.
6. Jeśli sytuacja nadal nie ulegnie zmianie i uczeń w dalszym ciągu nie przychodzi do szkoły, dyrektor szkoły zawiadamia Sąd Rodzinny i Nieletnich oraz kieruje wnioskiem o wszczęcie egzekucji administracyjnej do Burmistrza Miasta Lubień

Kujawski za pośrednictwem Referatu Oświaty w Urzędzie Miejskim w Lubieniu Kujawskim

7. Środkiem egzekucji administracyjnej obowiązku szkolnego jest grzywna, która może być nakładana kilkakrotnie.
8. Honorowane są usprawiedliwienia tylko od rodziców. W przypadku czasowej nieobecności rodziców, są oni zobowiązani zgłosić się do wychowawcy i poinformować (w formie pisemnej) o tymczasowym opiece nad dzieckiem.

1.6. Procedura postępowania nauczycieli w przypadku samowolnego opuszczenia szkoły przez ucznia.

1. Nauczyciel po uzyskaniu informacji o samowolnym opuszczeniu szkoły przez ucznia powiadamia o tym fakcie pedagoga szkoły.
2. Pedagog informuje o samowolnym opuszczeniu szkoły rodziców ucznia telefonicznie. W przypadku braku kontaktu z rodzicami wychowawca/pedagog powiadamia Policję i sporządza notatkę.
3. Pedagog we współpracy z wychowawcą ucznia ustala przyczynę wagarów i w miarę możliwości miejsce pobytu ucznia w czasie nieobecności w szkole.
4. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców ucznia i przeprowadza w obecności pedagoga rozmowę z rodzicami i uczniem. Zobowiązuje ucznia do zaniechania samowolnego opuszczania szkoły, a rodziców do bieżącego kontrolowania frekwencji dziecka. Ustala z rodzicami strategię postępowania. Sporządza notatkę z przebiegu rozmowy podpisaną przez strony uczestniczące.
5. W przypadku kolejnego samowolnego opuszczenia szkoły przez ucznia wychowawca o zaistniałej sytuacji powiadamia dyrektora szkoły.
6. Dyrektor szkoły wzywa rodziców na rozmowę celem wyjaśnienia sytuacji i poinformowaniu ich o konsekwencjach wynikających z braku realizacji obowiązku szkolnego przez dziecko.
7. W sytuacji gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów dyrektor szkoły powiadamia pisemnie sąd rodzinny lub policję oraz organ prowadzący.

1.7. Procedura postępowania nauczycieli w przypadku agresywnego zachowania się ucznia wobec innych uczniów, nauczycieli i pracowników szkoły.

1. Nauczyciel - świadek zdarzenia przerywa agresywne zachowanie ucznia/grupy uczniów.
2. Natychmiast informuje wychowawcę klasy i pedagoga szkolnego.
3. Wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem/uczniemi na temat zdarzenia, sporządza notatkę (opis zdarzenia, osoby uczestniczące, sprawca, poszkodowany).
4. Wychowawca informuje rodziców ucznia o zaistniałej sytuacji (odnotowuje ten fakt w dzienniku).
5. W przypadku powtarzania się sytuacji wychowawca powiadamia pedagoga oraz dyrektora szkoły.
6. Szczególną opieką pedagoga szkolnego i wychowawcy klasy otaczana zostaje ofiara zajścia. Otrzymuje informację o możliwości dochodzenia praw poprzez indywidualne zgłoszenie zajęcia na Policję.
7. Uczeń - sprawca zdarzenia ma możliwość wyjaśnienia powodów swojego zachowania. Jeżeli istnieje taka potrzeba zostaje objęty zajęciami psychoedukacyjnymi.
8. Wobec ucznia - sprawcy stosuje się kary określone w Statucie Szkoły.
9. W poważnych sytuacjach obowiązują procedury postępowania w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa ściganego na wniosek poszkodowanego.

1.8. Procedura postępowania w sytuacji, gdy nauczyciel (inny pracownik szkoły) zauważy, że uczeń pali papierosy

1. Osoba która zauważy, że uczeń pali papierosy lub e-papierosy powinna poinformować o tym wychowawcę klasy lub pedagoga.
2. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców ucznia i przekazuje im informację o fakcie palenia papierosów przez dziecko. Rozmowa odbywa się w obecności pedagoga. Rodzic pisemnie zobowiązuje się do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
3. Pedagog przeprowadza rozmowę profilaktyczną – ostrzegawczą z uczniem.
4. Uczeń zobowiązuje się pisemnie do niepalenia papierosów.

5. W przypadku ponownego ujawnienia, że uczeń pali papierosy może być on decyzją dyrektora szkoły zawieszony w prawach ucznia (np. zakaz udziału w dyskotecie).
6. Wobec ucznia stosuje się kary określone w Statucie Szkoły.
7. Wychowawca lub pedagog szkolny prowadzi działania indywidualne mające na celu zmianę postaw ucznia.

1.9. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel (inny pracownik szkoły) wykryje fałszerstwo

Sytuacje fałszerstwa w szkole:

- dokonywanie wpisów do dzienników lekcyjnych (wpisywanie, poprawianie, usuwanie ocen, usprawiedliwianie nieobecności),
 - przedstawianie fałszywych zwolnień i usprawiedliwień od rodziców,
 - podrabianie (przerabianie) zaświadczeń lekarskich,
 - podkładanie prac innych uczniów jako własnych,
 - inne przypadki (podrabianie zgody rodziców na udział w zawodach sportowych, wycieczce itp.).
1. Nauczyciel/pracownik szkoły powiadamia o tym fakcie wychowawcę lub pedagoga.
 2. Wychowawca (pedagog) wzywa do szkoły rodziców ucznia i powiadamia ich o zaistniałym fakcie.
 3. Wychowawca klasy i pedagog przeprowadzają rozmowę z rodzicami oraz uczniem, który popełnił fałszerstwo. Wspólnie podejmują decyzję o dalszym postępowaniu, uwzględniają postępowanie ucznia przy wystawianiu oceny śródrocznej lub rocznej zachowania zgodnie z zapisami w statucie.
 4. W obecności rodziców podjęta zostaje decyzja o dalszym postępowaniu.
 5. W przypadku powtarzających się sytuacji fałszerstw, szkoła kieruje informację i prośbę o interwencję do Policji.

1.10. Procedura postępowania w przypadku pozyskania informacji o cyberprzemocy w szkole

1. Informacja o tym, że w szkole miała miejsce cyberprzemoc może pochodzić z różnych źródeł. Osobą zgłaszającą fakt prześladowania może być poszkodowany uczeń, jego rodzice lub inni uczniowie świadkowie zdarzenia, nauczyciele.
2. Jeżeli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel niebędący wychowawcą klasy powinien przekazać informację wychowawcy klasy, który informuje o tym fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora.
3. Pedagog szkolny wspólnie z wychowawcą dokonują analizy zdarzenia i podejmują dalsze działania (ustalają okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków), informując o tym dyrektora szkoły.
4. Wszelkie dowody cyberprzemocy zostają zabezpieczone i zarejestrowane (odnotowana data i czas otrzymania materiału, treści wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści).
5. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy szkoła przekazuje sprawę Policji.
6. Po ustaleniu sprawcy cyberprzemocy zostaje z uczniem przeprowadzona rozmowa w obecności rodziców (prawnych opiekunów) i dyrektora szkoły celem omówienia skutków takiego postępowania i przekazania informacji o konsekwencjach przewidzianych w Statucie Szkoły.
7. Rodzice sprawcy zostają zobowiązani do kontroli zachowań ucznia i poinformowani o możliwości skorzystania z pomocy psychologiczno - pedagogicznej.
8. Ofiara cyberprzemocy otrzymuje wsparcie psychiczne oraz poradę od pedagoga na temat zalecanych zachowań celem zapewnienia sobie poczucia bezpieczeństwa.

1.11. Procedura postępowania w przypadku kradzieży lub zniszczenia mienia szkolnego lub prywatnego, dokonanego na terenie szkoły przez uczniów

1. O fakcie kradzieży lub zniszczenia bezzwłocznie powiadamiany jest wychowawca i pedagog.
2. Wychowawca we współpracy z pedagogiem szkolnym ustala okoliczności kradzieży dokonanej przez wychowanka (z zachowaniem nietykalności osobistej ucznia).

3. Wychowawca bezzwłocznie zawiadamia rodziców ucznia poszkodowanego, jak i podejrzanego o dokonanej kradzieży lub zniszczeniu oraz o podjętych działaniach mających na celu wyjaśnienie sprawy.
4. Informuje o ustaleniach dyrektora szkoły.
5. Sprawca podejmuje zadośćuczynienie poszkodowanemu w kradzieży.
6. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem i dyrektorem ustala karę określoną w Statucie Szkoły.

1.12. Procedura udzielania pomocy dziecku doznającemu przemocy w rodzinie

1. Każdy pracownik szkoły, który zauważy lub podejrzewa u ucznia symptomy krzywdzenia jest zobowiązany zareagować, a jeżeli to konieczne udzielić pierwszej pomocy oraz przekazać informację o zaobserwowanym zdarzeniu pedagogowi szkolnemu i wychowawcy opisując w notatce wygląd, stan, dolegliwości oraz zachowanie dziecka, cytaty jego wypowiedzi oraz podjęte działania.
2. Pedagog/wychowawca informuje o podjętych czynnościach dyrektora szkoły.
3. Podstawą udzielenia pomocy dziecku krzywdzonemu jest bezpośredni kontakt oraz zapewnienie mu bezpieczeństwa, najlepiej we współpracy z rodzicami lub, jeśli nie jest to możliwe, poprzez interwencję prawną.
4. W sytuacji, ponownego zagrożenia bezpieczeństwa dziecka należy natychmiast przesłać zawiadomienie o sytuacji dziecka do Sądu Rodzinnego Nieletnich lub zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury rejonowej.
5. W przypadku podejrzenia przemocy domowej wobec dziecka szkoła wszczyna procedurę Niebieskiej Karty.
6. Działania szkoły opierają się na monitorowaniu sytuacji dziecka i prowadzone są do czasu uzyskania poprawy.
7. W sytuacji podejrzenia przemocy wobec dziecka bezpośredniej pomocy udziela pedagog szkolny. Gdy zagrożone jest zdrowie lub życie ucznia (np. w sytuacji obrażeń na ciele) powiadamia pielęgniarkę szkolną, a w przypadku jej nieobecności organizuje pomoc medyczną wzywając karetkę pogotowia. Jeśli stan zdrowia dziecka nie kwalifikuje się do wezwania karetki wysyła faxem wniosek do Sądu Rodzinnego i Nieletnich z prośbą o wydanie zgody na poddanie dziecka badaniu lekarskiemu bez wiedzy i zgody rodziców i ewentualnie (także jeśli uzyskanie zgody nie jest

możliwe natychmiast) - odprowadza dziecko do lekarza pediatry z prośbą o dokonanie opisu stanu dziecka.

8. Pedagog i wychowawca zbierają informację o dziecku w celu zdiagnozowania jego sytuacji (dane świadczące o przemocy lub wykluczające ją, sprawcy krzywdzenia, relacji skrzywdzonego dziecka z krzywdzącym, informacji o zachowaniach pozostałych członków rodziny itp.)

1.13. Procedura postępowania w przypadku ciąży uczennicy

1. W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji, że uczennica jest w ciąży nauczyciel/wychowawca informuje o tym fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
2. Wychowawca lub pedagog szkolny wzywa do szkoły rodziców i przeprowadza rozmowę z uczennicą oraz jej rodzicami. Sporządza notatkę z przeprowadzonej rozmowy (do teczki wychowawcy).
3. W przypadku potwierdzenia informacji, dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami oraz wychowawcą ustalają sposób i termin realizacji obowiązku szkolnego przez uczennicę.
4. Pedagog szkolny wskazuje rodzicom możliwości skorzystania przez uczennicę i ich samych z pomocy psychologiczno - pedagogicznej na terenie szkoły i poza nią.
5. Dyrektor zobowiązuje wychowawcę i pielęgniarkę szkolną do opieki nad uczennicą w trakcie pobytu w szkole oraz ewentualnej kontroli w czasie jej przebywania w domu.
6. Dyrektor szkoły o zaistniałej sytuacji powiadamia na piśmie sąd rodzinny lub policję (informuje o tym fakcie rodziców uczennicy) - jeśli jest to uczennica nieletnia.

1.14. PROCEDURA „NIEBIESKIEJ KARTY” - gdy istnieje podejrzenie dotknięcia osoby przemocą w rodzinie:

1. Dyrektor szkoły podejmuje następujące działania:

- 1) Diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci.

- 2) Organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- 3) Udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej:
 - o możliwości pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodziny, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonym przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - o możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
2. Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – część A” przez dyrektora szkoły w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
3. W przypadku braku możliwości wypełnienia Formularza z uwagi na nieobecność osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, stan jej zdrowia lub ze względu na zagrożenie jej życia lub zdrowia, wypełnienie formularza następuje niezwłocznie po nawiązaniu bezpośredniego kontaktu z tą osobą lub ustaniu przyczyn uniemożliwiających jej wykonanie.
4. W przypadku, gdy nawiązanie bezpośredniego kontaktu z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest niewykonalne, wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” następuje bez udziału tej osoby.
5. Wszczynając procedurę należy podjąć działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
6. Rozmowę z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności tej osoby oraz zapewniających jej bezpieczeństwo.
7. W przypadku stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.
8. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej dziecku.

9. Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności pedagoga szkolnego lub/i wychowawcy klasy.
10. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta - A” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”.
11. Jeżeli osobą dotkniętą przemocą jest dziecko, powyższy formularz przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie.
12. Formularz a „Niebieska Karta – B” nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.
13. Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury w szkole. Kopię wypełnionego Formularza „Niebieska Karta – A” pozostawia się w szkole.
14. Dyrektor szkoły może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

1.15. Procedura postępowania wobec rodziców lub opiekunów zgłaszających się po odbiór dzieci w stanie nietrzeźwym

1. W żadnym wypadku nie należy powierzać opieki nad dzieckiem osobie znajdującej się pod wpływem alkoholu.
2. O podejrzeniu, że rodzic lub opiekun zgłaszający się po odbiór dziecka znajduje się w stanie nietrzeźwym należy bezzwłocznie powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego lub dyrekcję.
3. Pracownik szkoły nakazuje osobie nietrzeźwej opuścić teren szkoły i wzywa innego opiekuna dziecka.

4. Jeżeli osoba nietrzeźwa odmawia opuszczenia szkoły i żąda wydania dziecka twierdząc, że nie znajduje się pod wpływem alkoholu – musi to udowodnić (podać się dobrowolnie badaniu alkomatem przez Policję).
5. Jeżeli badanie potwierdzi podejrzenia pracowników szkoły, a ponadto nie można skontaktować się z innym opiekunem dziecka powiadomione zostają odpowiednie instytucje uprawnione do opieki nad dzieckiem w w/w sytuacji np. policja.

1.16. Procedura postępowania wobec osób obcych znajdujących się na terenie szkoły

1. Każdy, kto nie jest aktualnie uczniem bądź pracownikiem szkoły jest osobą obcą.
2. Każdy pracownik szkoły ma prawo żądać informacji o celu pobytu osoby obcej na terenie szkoły.
3. W przypadku, gdy osoba obca kieruje się do nauczyciela przedmiotowego, należy poinformować ją kiedy dany nauczyciel kończy zajęcia i będzie mógł udzielić informacji.
4. W przypadku, gdy jest to rodzic lub opiekun zgłaszający się po odbiór dziecka, powinien on oczekiwać na koniec zajęć.
5. W innych przypadkach należy kierować osobę do dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego lub sekretariatu szkoły.
6. W przypadku, gdy osoba odmawia podania celu wizyty, zachowuje się agresywnie bądź stwarza zagrożenie dla osób przebywających w szkole, należy podjąć próbę wyproszenia jej z terenu szkoły. O sytuacji niezwłocznie powinna zostać poinformowana dyrekcja szkoły, która prosi o interwencję policję.

1.17. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia wszawicy.

1. O przeprowadzonej kontroli czystości skóry głowy wychowawca informuje dzieci oddziałów przedszkolnych i uczniów klas I - III pisemnie, a uczniów klas IV - VIII i klas I- III gimnazjum ustnie.
2. Kontrolę przeprowadza pielęgniarka w gabinecie medycznym. Uczniowie do gabinetu wchodzi pojedynczo.
3. Pielęgniarka powiadamia rodziców dzieci/uczniów, u których stwierdzono wszawicę i informuje ich o konieczności podjęcia zabiegów higienicznych skóry głowy.

4. O wynikach kontroli pielęgniarka powiadamia dyrektora szkoły.
5. Dyrektor lub wychowawcy za pośrednictwem dzieci/uczniów informuje wszystkich rodziców o stwierdzeniu wszawicy w szkole i zalecają codzienną kontrolę czystości głów.
6. Pielęgniarka szkolna jest zobowiązana do monitorowania skuteczności działań.
7. Następną kontrolę pielęgniarka przeprowadza po 7 dniach kuracji (od momentu stwierdzenia wszawicy).
8. W przypadku uzyskaniu informacji o braku działań rodziców dyrektor zawiadamia ośrodek pomocy społecznej o konieczności wzmożenia nadzoru nad realizacją funkcji opiekuńczych przez rodziców/prawnych opiekunów oraz udzielenia im odpowiedniego wsparcia.

1.18. Procedury postępowania w przypadku zagrożenia atakiem terrorystycznym

Tryb postępowania:

Przygotowania do ataku terrorystycznego, zarówno te prowadzone przez grupy/organizacje terrorystyczne, jak i pojedynczych sprawców, zawsze realizowane są w tajemnicy, a sygnały o grożącym niebezpieczeństwie są zwykle mało dostrzegalne dla otoczenia. Dlatego zawsze warto być czujnym, zwłaszcza w miejscach w których znajduje się duża liczba osób, czyli potencjalnych ofiar terrorystów (np.: instytucje użyteczności publicznej - szkoły, urzędy, przychodnie itp., centra handlowe, miejsca organizacji imprez masowych, czy uroczystości religijnych).

W celu uniknięcia niebezpieczeństwa należy bacznie obserwować otoczenie, zwracając szczególną uwagę na nietypowe zachowania osób lub przedmioty/pakunki pozostawione bez nadzoru w miejscach publicznych.

I. Działania przygotowawcze:

1. W szkole osobą odpowiedzialną za zabezpieczenie osób i mienia przed zagrożeniem atakiem terrorystycznym jest Dyrektor Szkoły.
2. Dyrektor Szkoły ustala sygnał alarmu na wypadek:
 - 1) w sytuacji zagrożenia incydem bombowym,
 - 2) w sytuacji wtargnięcia na teren szkoły uzbrojonego napastnika/terrorysty.

3. Ustalony sygnał alarmu znany jest wszystkim uczniom, nauczycielom i pracownikom szkoły.
4. Dyrektor Szkoły wyznacza osobę odpowiedzialną za nadzór działań w zakresie bezpieczeństwa.
5. Dyrektor Szkoły wraz z osobą odpowiedzialną za nadzór działań w zakresie bezpieczeństwa tworzy procedurę postępowania w sytuacji zagrożenia atakiem terrorystycznym i zapoznaje z nią wszystkich członków społeczności szkolnej).
6. Dyrektor Szkoły wraz z osobą odpowiedzialną za nadzór działań w zakresie bezpieczeństwa opracowuje plan bezpiecznej ewakuacji i wskazuje kogo w pierwszej kolejności należy powiadomić o zagrożeniu oraz kto (personalnie) jest odpowiedzialny za powiadomienie odpowiednich służb.
7. Dyrektor Szkoły co najmniej dwa w razy w semestrze organizuje ćwiczebne alarmy terrorystyczne, po to, aby wyrobić nawyk odpowiedniego zachowania się wszystkich członków społeczności szkolnej w sytuacji zagrożenia atakiem terrorystycznym.
8. Dyrektor Szkoły co najmniej raz w semestrze organizuje szkolenie wraz z prezentacją multimedialną dla nauczycieli i pracowników szkoły oraz uczniów i ich rodziców przypominające zasady zachowania w sytuacji zagrożenia atakiem terrorystycznym.
9. Dyrektor Szkoły wraz z osobą odpowiedzialną za nadzór działań w zakresie bezpieczeństwa określa newralgiczne punkty/miejsca w szkole i tworzy procedury zabezpieczenia ważnych dla szkoły dokumentów/danych w sytuacji zagrożenia atakiem terrorystycznym.
10. Osoba odpowiedzialna za nadzór działań w zakresie bezpieczeństwa przeprowadza rutynowe kontrole miejsc, w których można bez zwracania na siebie uwagi podrzucić różne przedmioty (np. szatnia, toalety, sekretariat itp.).
11. Pomieszczenia ogólnodostępne (korytarze, klatki schodowe, toalety, piwnice, szatnie itp.) oraz najbliższe otoczenie budynku sprawdzają i przeszukują osoby wskazane przez Dyrektora Szkoły i/lub osobę odpowiedzialną za nadzór działań w zakresie bezpieczeństwa.

II. Ogólne zasady postępowania:

1. W przypadku zauważenia niepokojących sytuacji, które mogą świadczyć o zagrożeniu (nietypowe zachowania osób nieadekwatne do sytuacji i okoliczności; teczki, paczki, pakunki pozostawione bez opieki; podejrzany wygląd lub zawartość

otrzymanej przesyłki; samochody, zwłaszcza dostawcze, pozostawione w nietypowych miejscach) należy:

- 1) powiadomić Dyrektora Szkoły/Wicedyrektora lub jeśli nie ma takiej możliwości bezpośrednio służby ratownicze,
 - 2) zgłosić ten fakt na numer alarmowych 112,
 - 3) powiadomić Policję lub Straż Pożarną.
2. W przypadku jakichkolwiek podejrzeń wskazujących na możliwość wystąpienia zagrożenia atakiem terrorystycznym (podłożenia ładunku wybuchowego w pomieszczeniu, otrzymania podejrzanego przesyłki – zdeformowanej, tłustej, z wystającymi kabelkami itp., zauważenia podejrzanego pakunku, podłożenia ładunku wybuchowego w samochodzie) należy bezzwłocznie zgłosić ten fakt:
- 1) na numer alarmowy 112,
 - 2) na numer alarmowy Policji 997,
 - 3) powiadomić Dyrektora Szkoły/Wicedyrektora.
3. W przypadku uzyskania nawet niepotwierdzonej informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego w obiekcie użyteczności publicznej, jakim jest szkoła należy natychmiast:
- 1) zadzwonić na numer alarmowy 112
 - 2) powiadomić Policję.
- 4. Zgłaszając informację o zagrożeniu należy podać następujące dane:**
- 1) adres szkoły/miejsca, którego zdarzenie dotyczy,
 - 2) swoje imię, nazwisko i numer telefonu,
 - 3) okoliczności zdarzenia (możliwie dokładny opis miejsca i podejrzanych osób, przedmiotów i/lub zjawisk, np. pojawiające się nagle u wielu osób podrażnienia oczu i dróg oddechowych, dziwny zapach itp..
- 5. W żadnym wypadku nie należy:**
- 1) rozpowszechniać informacji o podejrzeniu/zagrożeniu, aby nie powodować paniki,
 - 2) nie próbować obezwładniać podejrzanych osób (należy je dyskretnie obserwować i starać się zapamiętać jak najwięcej szczegółów dotyczących ich wyglądu i zachowania, aby móc te informacje przekazać odpowiednim służbom).

6. W przypadku stwierdzenia:

- 1) podłożenia ładunku wybuchowego - należy jak najszybciej oddalić się z miejsca zagrożonego wybuchem i zadzwonić na numer alarmowy 112 lub na Policję,
- 2) otrzymania podejrzanej przesyłki - należy położyć ją na gładkiej powierzchni i oddalić się na odległość minimum 10 m, przesyłki nie wolno ścisnąć ani deformować,
- 3) zauważenia podejrzanego pakunku - nie należy go dotykać, przesuwać ani podnosić,
- 4) podłożenia ładunku wybuchowego w samochodzie - należy jak najszybciej oddalić się z miejsca zagrożonego wybuchem.

7. Zalecane środki ostrożności:

- 1) nie przyjmować od obcych żadnych pakunków,
- 2) nie pozostawiać swoich rzeczy/bagażu bez opieki,
- 3) pamiętać, że każdy przedmiot, z którego wystają przewody, wydobywa się gaz, płyn, zapach, dźwięk, wysypuje się proszek, albo został pozostawiony (co widzieliśmy) przez szybko oddalającą się osobę, wrzucony do pomieszczenia lub pojazdu powinien być uznany za podejrzany,
- 4) podejrzanych pakunków nie wolno dotykać ani tym bardziej przemieszczać,
- 5) w pobliżu podejrzanych pakunków nie używamy telefonów komórkowych, odbiorników fal radiowych i tym podobnych urządzeń, które mogą stać się zapalnikami urządzenia wybuchowego,
- 6) w każdej sytuacji starać się zachować spokój, nie wpadać w panikę i nie wywoływać paniki.

III. Zasady postępowania w sytuacji zagrożenia incydem bombowym.

1. Informacji o zagrożeniu incydem bombowym (uzyskanych z jakiegokolwiek źródła) nigdy nie wolno lekceważyć.
2. Po uzyskaniu informacji o zagrożeniu incydem bombowym bezzwłocznie należy o tym fakcie powiadomić Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły lub jeśli nie ma takiej możliwości - bezpośrednio służby ratownicze (numer alarmowy 112 lub bezpośrednio Policję).

3. Dyrektor Szkoły lub inna upoważniona do tego osoba uruchamia ustalony na wypadek ataku bombowego w szkole sygnał alarmowy i powiadamia odpowiednie służby (numer alarmowy 112 lub bezpośrednio Policję).
4. Po usłyszeniu alarmu lub uzyskaniu informacji o ładunku wybuchowym, jeśli dokładnie wiadomo, gdzie ten ładunek się znajduje, należy jak najszybciej oddalić się ze strefy zagrożonej wybuchem.
5. Do czasu przyjazdu Policji lub innych służb ratowniczych Dyrektor Szkoły i/lub upoważnione do tego osoby starają się w miarę istniejących możliwości zabezpieczyć zagrożone miejsca, zachowując elementarne środki ostrożności, tak, aby nie narażać siebie i innych osób.
6. W przypadku incydentu bombowego, przy braku konkretnej informacji o miejscu podłożenia bomby, wszyscy pracownicy szkoły powinni sprawdzić swoje miejsca pracy i ich bezpośrednie otoczenie w celu odnalezienia przedmiotów nieznanego pochodzenia (należy pamiętać, że podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać).
7. Dyrektor Szkoły zarządza ewakuację i wskazuje osoby odpowiedzialne za kierowanie akcją ewakuacyjną do czasu przyjazdu Policji lub innych służb ratowniczych.
8. Po ogłoszeniu alarmu i zarządzeniu ewakuacji należy niezwłocznie udać się do wyjścia wskazanego przez osobę/osoby wyznaczone przez Dyrektora Szkoły do kierowania akcją ewakuacyjną.
9. Niezależnie od uruchomienia ustalonego na wypadek ataku bombowego w szkole sygnału alarmowego, osoby, które uzyskały wiedzę o obecności na terenie szkoły ładunku wybuchowego w miarę możliwości informują o tym fakcie wszystkich (lub jak największą ilość osób) przebywających w pobliżu miejsca zagrożenia, jednocześnie starając się nie wzbudzać paniki.
10. Po przybyciu Policji lub innych służb ratowniczych, to funkcjonariusze tych służb przejmują kierowanie akcją ewakuacyjną i/lub ratunkową i należy bezwzględnie wykonywać ich polecenia.

IV. Zasady postępowania w sytuacji wtargnięcia na teren szkoły uzbrojonego napastnika/terrorysty.

1. Osoba, która zauważy/uzyska informację o obecności na terenie szkoły uzbrojonego napastnika, jeśli ma taką możliwość:

- 1) uruchamia alarm (rodzaj sygnału alarmu jest znany wszystkim uczniom, nauczycielom i pracownikom szkoły) w miejscu najbliższym miejsca, w którym znajduje się świadek wtargnięcia napastnika,
- 2) zawiadamia 112 lub Policję,
- 3) zawiadamia Dyrektora Szkoły, pracowników sekretariatu lub inny pracowników szkoły, tak, aby nie wzbudzać paniki.
- 4) po usłyszeniu sygnału alarmowego oznajmiającego atak napastnika (strzały, wybijane szyby, krzyki itp.) należy:
 - a) zachować absolutną ciszę,
 - b) nie próbować uciekać ani walczyć,
 - c) pozostać w pomieszczeniu, w którym dotarła do nas informacja (alarm) o ataku,
 - d) zamknąć drzwi wejściowe do pomieszczenia od wewnątrz i je zabarykadować (szafkami, stołami, krzesłami itp.),
 - e) odsunąć się od drzwi i okien, tak aby nie pozostawać na linii ewentualnego strzału,
 - f) położyć się na podłodze i czekać na przyjazd Policji,
 - g) jeśli to możliwe – jednocześnie zawiadomić Policję lub 112 podając jak najwięcej szczegółów, dotyczących zdarzenia.
2. Po przybyciu Policji lub innych służb ratowniczych, to funkcjonariusze tych służb przejmują kierowanie akcją ewakuacyjną i/lub ratunkową i należy bezwzględnie wykonywać ich polecenia.

V. Zasady postępowania w sytuacji zakładniczej/zachowania się wobec terrorysty (napastnika).

1. Nie uciekać!
2. Nie stawiać oporu!
3. Nie walczyć!
4. Jeśli to możliwe starać się unikać dłuższego kontaktu wzrokowego z terrorystą.
5. Nie odwracać się tyłem do terrorysty.
6. Wykonywać polecenia terrorysty, nie dyskutować, przemyśleć swoje odpowiedzi.
7. Starać się nie zwracać na siebie uwagi (nie zadawać terrorysty zbyt wielu pytań, nie obrażać, nie prowokować itp.).
8. Zachować spokój.

9. Zawsze pytać o pozwolenie, np. na pójście do toalety, wstanie, otwarcie torby, zażycie leków itp.).
10. Spełniać żądania terrorystów (np. oddać przedmioty osobiste, dokumenty itp.).
11. Jeśli to możliwe usunąć/wyrzucić niepostrzeżenie oznaki zajmowanej pozycji zawodowej (np. identyfikatory), które mogłyby powodować agresję terrorysty.
12. Pamiętać, że wśród zakładników może znajdować się współpracownik terrorysty.
13. Staraj się zapamiętać jak najwięcej szczegółów dotyczących napastników/porywaczy, terrorystów i otoczenia.

VI. Zasady postępowania w trakcie operacji antyterrorystycznej.

1. Nie uciekać z miejsca zdarzenia, nie wykonywać gwałtownych ruchów, żeby nie zostać uznanym za terrorystę.
2. Położyć się na podłodze, znaleźć najbliższą osłonę (krzesło, biurko, szafa itp.), trzymać ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy.
3. Nie próbować pomagać, nie atakować terrorystów.
4. Słuchać poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddać się jej działaniu nawet jeśli będzie gwałtowne.
5. Nie zadawać pytań, nie dyskutować.
6. Nie wolno trzeć oczu w przypadku użycia przez Policję granatów łzawiących.
7. Po wydaniu polecenia wyjścia – jak najszybciej opuścić pomieszczenie, nie zatrzymywać się (np. w celu zabrania rzeczy osobistych).
8. Odpowiadać na wszystkie pytania funkcjonariuszy, które mają potwierdzić naszą tożsamość i wykluczyć nas z grona podejrzanych (terrorystów, współpracowników terrorystów).
9. Starać się zachować spokój, nie panikować w czasie akcji antyterrorystycznej.
10. Pamiętać, że wszystkie czynności prowadzone przez grupę antyterrorystyczną, podejmowane są dla naszego bezpieczeństwa.

1.19. Procedury postępowania w przypadku zakłócenia toku lekcji

Definicja: *Poprzez zakłócenie toku lekcji należy rozumieć wszelkie działania uczniów uniemożliwiające normalną realizację zajęć dydaktycznych i wychowawczych*

(wulgarne zachowanie w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacerowanie po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela).

1. Jeżeli zachowanie pojedynczego ucznia lub kilku uczniów nie pozwala nauczycielowi na normalną realizację lekcji, wysyła on przewodniczącego samorządu klasowego z informacją do pedagoga szkolnego, a w przypadku gdy go nie zastanie, do sekretariatu szkoły. Sekretariat zobowiązany jest do natychmiastowego poinformowania dyrektora o zaistniałej sytuacji.
2. Nauczyciel uczący może również skorzystać w tej sytuacji pracownika niepedagogicznego obsługującego dane piętro. Pracownik ten zobowiązany jest do udzielenia nauczycielowi pomocy.
3. Pedagog szkolny zobowiązany jest do udania się do sali wskazanej przez nauczyciela i ustalenia przeszkadzających uczniów, a w razie konieczności do zabrania ich z sali lekcyjnej do odrębnego pomieszczenia np. do gabinetu pedagoga lub w uzasadnionych przypadkach do gabinetu dyrektora.
4. Pedagog szkolny przeprowadza z uczniami rozmowę i ustala konsekwencje zachowania w zależności od popełnionego wykroczenia.
5. Jeżeli uczeń w sposób poważny naruszył zasady obowiązujące w szkole - na wniosek pedagoga wychowawca powiadamia rodziców ucznia o jego zachowaniu.
6. Jeżeli uczeń w rażący sposób złamał zasady, pedagog powiadamia dyrektora szkoły, wzywa rodziców do natychmiastowego przybycia do szkoły.
7. Jeżeli przyczyną zakłócenia toku lekcji były przypadki określone w innych procedurach - postępować należy według tych procedur.
8. Nie należy zakłócać toku lekcji innym nauczycielom (np. wychowawcom, których uczniowie aktualnie popełnili wykroczenie).

1.20. Procedury postępowania na wypadek wystąpienia mobbingu oraz zachowań agresywnych uczniów w szkole.

Mobbing to wytworzenie się wokół ofiary atmosfery zagrożenia, która ma na celu wyłączenie jej z grupy koleżeńskiej lub z życia społecznego. Mobbing to cały system psychospołecznych relacji, charakteryzujący się wrogim nastawieniem i nękaniami jednej osoby przez inną lub przez grupę osób. Zjawisko to jest najczęściej skutkiem konfliktu, który z upływem czasu i braku przeciwdziałania nasila się i przybiera postać działania

długotrwałego i systematycznie wymierzanego przeciwko innej osobie.

Do najczęstszych form mobbingu zalicza się:

- szykanowanie,
- izolowanie,
- wyśmiewanie, wyszydzanie, ubliżanie,
- obmawianie, plotki,
- szantaż,
- przemoc fizyczna – popychanie, bójki, zaczepki, wrogie gesty.

O mobbingu mówi się wówczas, gdy wystąpią następujące cechy:

- prześladowanie ofiary trwa przez dłuższy okres czasu,
 - mobbing ma charakter celowy, czyli sprawcy chodzi o wyłączenie ofiary z grupy koleżeńskiej bądź zepsucie jej opinii,
 - sprawca mobbingu ma nad ofiarą przewagę psychiczną lub fizyczną.
1. Nauczyciel obserwujący takie zachowanie ma obowiązek przerwania go, używając perswazji słownej lub fizycznej.
 2. Powiadamia wychowawców uczniów o zdarzeniu.
 3. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności nauczyciela – świadka zdarzenia (zidentyfikowanie ofiary, agresora, świadka, ocena zdarzenia, wyciągnięcie wniosków).
 4. Sporządzenie notatki (opis zdarzenia, osoby uczestniczące, sprawca, poszkodowany).
 5. Poinformowanie rodziców o zaistniałej sytuacji.
 6. Zgłoszenie sprawy do pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
 7. Wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły uzgadnia sankcje w stosunku do sprawcy zdarzenia w oparciu o statut szkoły.
 8. Wychowawca przekazuje rodzicom w formie pisemnej lub ustnej informacji na temat zastosowanych wobec ucznia konsekwencji.

1.21. Procedury postępowania na wypadek wystąpienia aktów agresji wobec nauczyciela

Zgodnie z nowelizacją Ustawy o Systemie Oświaty i Karty Nauczyciela od maja 2007 roku określenie „funkcjonariusz publiczny” dotyczy również nauczycieli.

Art.63 ustawy z dnia 26.01.1982 r Karta Nauczyciela w związku z pełnieniem obowiązków służbowych nauczyciel objęty został ochroną przewidzianą dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w Kodeksie Karnym. Oznacza to, że zarówno dyrektor, jak i organ prowadzący szkołę muszą z urzędu występować w obronie nauczyciela, którego prawa zostały naruszone (dotychczas czyny zabronione popełnione na szkodę nauczyciela były ścigane z oskarżenia prywatnego).

Tak więc wykonywanie funkcji przez funkcjonariusza publicznego jest chronione przez Kodeks Karny, rozdział XXIX. Chodzi tu o przestępstwa takie jak:

- naruszenie nietykalności cielesnej (art.222 kk)
- dokonanie czynnej napaści na funkcjonariusza (art.223 kk)
- znieważenie funkcjonariusza (art.226 kk)
- stosowanie groźby bezprawnej lub przemocy (art.224 kk)

Należy jednak pamiętać, że funkcjonariusz publiczny ponosi większą odpowiedzialność za przekroczenie swoich uprawnień, niedopełnienie swoich obowiązków, czy ujawnienie informacji uzyskanych w związku z wykonywaniem czynności służbowych (np. ujawnienie spraw poruszanych w trakcie rady pedagogicznej z wyłączeniem treści uchwał).

Art.231 § 1 kk Funkcjonariusz publiczny, który przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art.231 § 2 kk Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Art.266 § 2 kk Funkcjonariusz publiczny, który ujawnia osobie nieuprawnionej informację stanowiącą tajemnicę służbową lub informację, którą uzyskał w związku z wykonywaniem

czynności służbowych, a której ujawnienie może narazić na szkodę prawnie chroniony interes podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art.271 § 1 kk Funkcjonariusz publiczny lub inna osoba uprawniona do wystawienia dokumentu, która poświadcza w nim nieprawdę, co do okoliczności mającej znaczenie prawne, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art.246 kk Funkcjonariusz publiczny lub ten, który działając na jego polecenie w celu uzyskania określonych zeznań, wyjaśnień, informacji lub oświadczenia stosuje przemoc, groźbę bezprawną lub

w inny sposób znęca się fizycznie lub psychicznie nad inną osobą, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Funkcjonariusze publiczni podlegają szczególnej ochronie prawnej. Prawo przewiduje surowsze kary za znieważenie, naruszenie nietykalności cielesnej oraz czynną napaść, na taką osobę.

Algorytm postępowania dyrektora i pedagoga szkolnego:

1. Przyjąć do wiadomości informację o przestępstwie, zapewnić dyskrecję poprzez wysłuchanie nauczyciela bez świadków (o ile to możliwe w pomieszczeniu zamkniętym).
2. Odnotować godzinę zgłoszenia oraz zapytać o przyczynę ewentualnej zwłoki w podaniu tej informacji.
3. Zapewnić w miarę potrzeby, niezbędną pomoc lekarską nauczycielowi.
4. Bez zbędnej zwłoki sprawdzić w dostępny sposób wiarygodność informacji, w tym:
 - odnotować personalia świadków,
 - sprawdzić, czy zdarzenie zaistniało na terenie szkoły oraz czy miało miejsce w trakcie zajęć szkolnych
 - nie nagłaśniać zdarzenia.
5. Ująć sprawcę w celu przekazania go Policji.
6. Powiadomić niezwłocznie Policję – jeśli zdarzenie zaistniało na terenie szkoły.
W przypadku zaistnienia zdarzenia poza placówką szkolną poinstruować nauczyciela o dalszym postępowaniu.

7. Zabezpieczyć ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty służące do popełnienia przestępstwa i przekazać je Policji
8. Sporządzić dokładną notatkę ze zdarzenia.

1.22. Procedury postępowania w przypadku wystąpienia na terenie szkoły wypadku uczniowskiego

1. Jeżeli zdarzy się wypadek uczniowski każdy pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku, niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy.

W każdym trudniejszym przypadku wzywa pogotowie ratunkowe oraz telefonicznie dyrektora, następnie zawiadamia rodziców.

- a) Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą - prosi o nadzór nad swoją klasą kolegę uczącego w najbliższej sali.
 - b) Jeśli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń- miejsce wypadku należy pozostawić nienaruszone w celu dokonania oględzin lub szkicu.
 - c) Jeśli wypadek zdarzyłby się w godzinach wieczornych (np. dyskoteka szkolna) - gdy nie ma dyrektora (wicedyrektora szkoły) - nauczyciel decyduje sam o postępowaniu.
 - d) Jeśli wypadek zdarzyłby się w czasie wycieczki (biwaku) - wszystkie stosowne decyzje podejmuje kierownik imprezy i odpowiada za nie.
2. każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie:
 - a) rodziców
 - b) pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy
 - c) organ prowadzący szkołę
 3. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.

4. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia zawiadamia się niezwłocznie powiatowego inspektora sanitarnego.
5. Zawiadomień, o których mowa w ust. 2-4, dokonuje dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik szkoły.

1.23. Procedury postępowania w przypadku wystąpienia aktów wandalizmu w szkole

Postępowanie wobec aktów wandalizmu na terenie szkoły:

1. W przypadku stwierdzenia aktu wandalizmu na przerwie bezzwłocznie należy poinformować o tym nauczyciela dyżurującego lub pedagoga.
 2. W przypadku stwierdzenia aktu wandalizmu w trakcie trwania lekcji należy zgłosić to wychowawcy, a w przypadku jego nieobecności pedagogowi.
 - a) Osoby, które przyjęły zgłoszenie wyjaśniają okoliczności zajścia, ustalają sprawcę.
 - b) Następnie powiadamiany jest dyrektor szkoły i wychowawca klasy do której chodzi sprawca czynu.
 - c) Powiadamia się rodziców ucznia będącego sprawcą aktu wandalizmu
1. Działania wobec osoby dopuszczającej się wandalizmu na terenie szkoły:
- zobowiązanie do pokrycia strat przez rodziców ucznia, naprawienie zniszczonego mienia – koszty pokrywają rodzice sprawcy (zarówno w przypadku, gdy sprawca jest osobą niepełnoletnią jak i pełnoletnią);
 - ostateczną decyzję o sposobie ukarania sprawcy podejmuje dyrektor szkoły.

1.24. Procedury postępowania w przypadku wykrycia na terenie szkoły ucznia przejawiającego zachowania wskazujące na demoralizację

DEMORALIZACJA - naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki,

włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych – art.4 §1 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich

1. Nauczyciel przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich). Podobnie, w sytuacji gdy, szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, spotkania z pedagogiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

1.25. Procedury postępowania w przypadku wystąpienia epizodu psychotycznego u ucznia

1. Działania uprzedzające:

- a. Zrobienie listy symptomów psychotycznych - jeśli to możliwe zaproszenie specjalisty w tej dziedzinie, omówcie skuteczne metody reagowania,
- b. Omówienie procedury na forum Rady Pedagogicznej,
- c. Opracowanie listy teled adresowej lokalnych organizacji, placówek zajmujących się udzieleniem pomocy osobom chorym psychicznie.

2. Działania interwencyjne:

- 1) Nie pozostawiaj ucznia samego
- 2) Reaguj spokojnie, łagodnie.
- 3) Bez rozgłosu przeprowadź ucznia w spokojne miejsce.
- 4) Na ile to możliwe, nie rozpowszechniaj w szkole informacji o zdarzeniu.
- 5) Zawiadom pogotowie ratunkowe (999) lub zadzwoń pod numer 112.
- 6) Nie skupiaj się na rozstrzyganiu, czy to jest psychoza.

3. Działania naprawcze:

- 1) Jeżeli uczeń wraca po leczeniu szpitalnym należy przygotować do tego klasę- np. przeprowadzić zajęcia edukacyjne na temat: „Czym jest choroba psychiczna?” (jeżeli fakt choroby jest ogólnie znany)
- 2) Jeżeli uczeń sobie tego nie życzy- nie informować klasy.
- 3) Wziąć pod uwagę skutki uboczne leczenia i choroby przy określeniu wymagań wobec ucznia.

- 4) Udzielić elementarnego wsparcia rodzicom, w tym wskazać możliwość skorzystania z form pomocy dostępnych w Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, Poradni zdrowia Psychicznego, przyszpitalnych grupach wsparcia.

1.26. Procedury postępowania w przypadku wystąpienia zamachu samobójczego ucznia

1. Działania uprzedzające, zapobiegawcze:

- 1) Omówienie problematyki na forum Rady Pedagogicznej. Upowszechnienie procedur wśród nauczycieli.
- 2) Monitorowanie stanu psychicznego uczniów poprzez obserwację, reagowanie na symptomy ostrego, chronicznego stresu, objawy depresji.

2. Działania interwencyjne:

- 1) Ustal i potwierdź rodzaj zdarzenia.
- 2) Nie pozostawiaj ucznia samego.
- 3) Usuń wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru.
- 4) Bez rozgłosu przeprowadź ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce.
- 5) Dokonaj szybkiej oceny zagrożeń, np. wg klucza:

RYZIKO UMIARKOWANE

- np. uczeń mówi o samobójstwie,
- nie mówi jak to zrobi,
- nie było wcześniejszych prób,

DUŻE RYZYKO

- np. wystąpiły czynniki przedwypadkowe
- uczeń mówi jak to zrobi,

- były wcześniejsze próby,

EKSTREMALNE RYZYKO

- np. wystąpiły wskaźniki przedwypadkowe,
 - uczeń dokonał samookaleczenia,
 - podjął próbę nieudanego zamachu samobójczego lub inne działania zagrażające zdrowiu lub życiu,
- I. Zawiadom wychowawcę i pedagoga szkolnego, przekaz informuje o wynikach swojej oceny sytuacji (ryzyka). W razie potrzeby podejmij niezwłocznie działania w celu ratowania życia i zdrowia poszkodowanego w szczególności wezwij odpowiednie służby oraz zapewnij w miarę możliwości opiekę.
 - II. Zbierz wstępnie informacje o okolicznościach zdarzenia.
 - III. Zadbaj, żeby interwencja służb przebiegała dyskretnie.
 - IV. Towarzysz uczniowi - jesteś dla niego ważny.
 - V. Dyrektor zawiadamia organ prowadzący i nadzorujący.
 - VI. Wychowawca powiadamia rodziców/ opiekunów prawnych,
 - VII. Dyrekcja szkoły dokonuje wyboru priorytetów i ustala strategię działania uzależniając ją od oceny sytuacji.
 - VIII. Chroń ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami stresującymi (np. kontaktem z mediami, świadkami, itp.)

3. Działania naprawcze:

- a) Dokonaj diagnozy ryzyka ponowienia zamachu uwzględniając, że odratowana osoba ma nadal poważne kłopoty z radzeniem sobie z problemami życiowymi.
- b) Bezwzględnie skonsultuj dalszą strategię z PPP lub placówką opieki zdrowotnej.
- c) Podejmij próbę zmobilizowania rodziny, aby udzieliła wsparcia bliskiemu, zapewniła mu bezpieczeństwo, wzmocniła wzajemne więzi.

1.27. Procedury postępowania w przypadku konieczności poinformowania o śmierci ucznia.

1. Powiadamianie o śmierci zawsze powinno się odbywać „twarzą w twarz”.
2. Prawidłowe powiadomienie o śmierci musi spełnić następujące warunki:
 - a) dostarczyć niezbędne informacje;
 - b) udzielić pierwszego wsparcia rodzinie;
 - c) ochronić godność;
 - d) okazać szacunek wobec ofiary jak i powiadamianej rodziny.
3. Powiadomienie powinno odbyć się w czasie możliwie jak najkrótszym od ustalenia tożsamości ofiary i ustalenia tożsamości osób jej najbliższych.
4. Przed powiadomieniem należy zebrać informacje o relacjach ofiary z osobą powiadamianą, o stanie zdrowia osoby powiadamianej (zwłaszcza choroby serca, krążenia, cukrzyca itp.), które są istotne do przewidywania sposobu reakcji osoby powiadamianej. Osoby powiadamiane mogą reagować w sposób bardzo emocjonalny, mogą potrzebować pierwszej pomocy. Warto przygotować sobie wsparcie pogotowia medycznego, żeby móc umożliwić w razie potrzeby natychmiastową interwencję lekarską.
5. Powiadomienie o śmierci powinno odbywać się, przez co najmniej dwie osoby. Jedna udziela informacji, druga zaś obserwuje reakcję osoby powiadamianej. Powiadomienie powinno odbyć się na terenie przyjaznym osobie powiadamianej.
6. Zawiadomienie powinno być możliwie jak najprostsze. Powinno się wyrazić współczucie, przykrość i zrozumienie.
7. Trzeba być przygotowanym na udzielenie wszystkich informacji, jakich będzie wymagała osoba powiadamiana. Osoby te często czują potrzebę dowiedzenia się szczegółów dotyczących śmierci bliskiego, okoliczności itp. (jak, w jaki sposób, kiedy, gdzie). Udzielane informacje powinny być proste i zwięzłe. Należy unikać

drastycznych szczegółów i informacji niepotrzebnych, odnoszących się do drugorzędnych elementów sprawy.

8. Należy skupić się na udzieleniu pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego.
9. Nie należy, po zawiadomieniu o śmierci, zostawić rodziny i bliskich zmarłego samych, bez opieki. Powinien zostać pracownik szkoły lub psycholog tak długo, aż minie pierwsza reakcja- szok lub pojawią się osoby bliskie np. członkowie rodziny, znajomi, przyjaciele. Należy podać swoje dane kontaktowe (telefon, ewentualnie adres), aby udzielić informacji lub/ i wsparcia, w razie potrzeby. Aby rodzina ofiary nie czuła się osamotniona, należy podać adresy instytucji udzielających wsparcia.
10. Jeżeli rodzina zmarłego nie znajduje się w miejscu zamieszkania, należy powiadomić sąsiadów o potrzebie kontaktu z rodziną (powodem jest wydarzenie nadzwyczajne, interwencja z udziałem lekarza itp.), natomiast nie należy udzielać szczegółowych informacji sąsiadom, nie należy wspominać o śmierci, aby to nie oni zawiadomili rodzinę zmarłego.
11. W realiach szkolnych rodzina nie powinna dowiadywać się o śmierci ucznia z mediów lub od osób trzecich. Obowiązek informowania leży po stronie personelu szkoły, dyrektora.
12. Absolutnie unikać należy powierzania zadania informowania o śmierci dzieciom lub nastolatkom.

1.28. Procedura postępowania na wypadek żałoby po śmierci ucznia (z wyjątkiem śmierci samobójczej).

1. Działania uprzedzające:

- a) Omówienie procedury postępowania na forum Rady Pedagogicznej,
- b) Omówienie tematyki stresu, traumy, żałoby, reakcji typowych dla stresu pourazowego na forum Rady Pedagogicznej.

2. Działania interwencyjne dyrektora:

- a) Informuje nauczycieli, wychowawców.

- b) Przypomina zasady dyskusji z uczniami, uwzględniając elementy odreagowania - na godzinach wychowawczych, innych lekcjach.
- c) Informuje uczniów na forum klasy.
- d) Stwarza możliwość uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych.

3. Działania naprawcze:

- a) Oceń potrzeby - monitoruj stan psychiczny uczniów ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego, zwróć uwagę na uczniów, u których stwierdzasz szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji.
- b) Skonsultuj sytuację z pedagogiem lub specjalistą z PPP.
- c) Ułatw kontakt ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego.

1.29. Procedury postępowania w przypadku dokonania zatrzymania przez policję nieletniego sprawcy czynu karalnego przebywającego na terenie szkoły.

1. Funkcjonariusz Policji przedstawia dyrektorowi powód przybycia i okazuje się legitymacją służbową.
2. Dyrektor zapisuje dane osobowe i numer legitymacji służbowej policjanta celem sporządzenia własnej dokumentacji.
3. Policjant informuje dyrektora o zamiarze zatrzymania ucznia.
4. Pedagog szkolny lub nauczyciel sprowadza nieletniego do gabinetu dyrektora, gdzie policjant informuje go o przyczynach przybycia i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą np. przesłuchanie, okazanie.
5. Policja informuje rodziców nieletniego, opiekunów prawnych o wykonanych czynnościach i zobowiązuje ich do przybycia do szkoły, komendy lub komisariatu policji, celem uczestniczenia w czynnościach.
6. Dyrektor szkoły informuje telefonicznie rodziców o podjętych działaniach względem ich dziecka przez policję.

7. W przypadku niemożności uczestnictwa rodziców w przesłuchaniu nieletniego, dyrektor wyznacza wychowawcę, nauczyciela lub pedagoga szkolnego do uczestnictwa w czynnościach, które są przeprowadzane w szkole lub w jednostce Policji.
8. Po wykonaniu czynności policjant za pisemnym potwierdzeniem odbioru przekazuje nieletniego rodzicom lub opiekunowi prawnemu. W przypadku, gdy czynności wykonywane są w obecności pedagoga szkolnego, po ich zakończeniu policja odwozi ich do szkoły lub miejsca zamieszkania.
9. W przypadku zaistnienia przesłanek do zatrzymania nieletniego w Policyjnej Izbie Dziecka policjant informuje o tym rodziców, pedagoga szkolnego.
10. Przy realizacji czynności związanych z zatrzymaniem nieletniego- ucznia na terenie szkoły należy zachować dyskrecję nie nagłaśniając sprawy.

1.30. Procedury postępowania w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu

1. Podstawy prawne:

- a) „Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, szczególnie naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używania alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierządu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych, ma społeczny obowiązek odpowiedniego przeciwdziałania temu, a przede wszystkim zawiadomienia o tym rodziców lub opiekuna nieletniego, szkoły, sądu rodzinnego, policji lub innego właściwego organu”.
- b) „Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu czynu karalnego przez nieletniego, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym sąd rodzinny lub policję”.
- c) „Instytucje państwowe i organizacje społeczne, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego ściganego z urzędu, są zobowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym sąd rodzinny lub

policję oraz przedsięwziąć czynności nie cierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu”.

2. Podstawowe czynności dla dyrektora lub pedagoga szkolnego:

- A. Przyjąć do wiadomości informację o przestępstwie (wykroczeniu), zapewnić dyskrecję przekazującemu informację poprzez wysłuchanie go bez świadków, o ile to możliwe w pomieszczeniu zamkniętym. Odnotować personalia uczestników i świadków, godzinę zgłoszenia oraz zawiadomić niezwłocznie policję.
- B. Zapewnić, w miarę potrzeby, niezbędną pomoc lekarską pokrzywdzonym.
- C. Bez zbędnej zwłoki sprawdzić w dostępny sposób wiarygodność informacji:
- jeżeli uczeń podaje świadków, to w rozmowie z jak najmniejszą ilością świadków uwiarygodnić informacje,
 - sprawdzić, czy zdarzenie zaistniało na terenie szkoły oraz, czy miało miejsce w trakcie zajęć szkolnych jego uczestników,
 - w rozmowie z pokrzywdzonym ustalić liczbę sprawców i ich dane personalne,
 - nie nagłaśniać zdarzenia.
- D. W przypadku braku wątpliwości, co do faktu zaistnienia zdarzenia, o ile jest to konieczne i możliwe, zatrzymać do czasu przybycia policji ofiarę przestępstwa i jego sprawcę (-ów):
- konieczność zatrzymania może wynikać z faktu zakończenia przez nich zajęć szkolnych bądź próby ucieczki, ukrycia skradzionych przedmiotów. O fakcie zatrzymania bezwzględnie należy powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych. Nie należy zatrzymywać na „siłę” sprawcy czynu, ale w ramach swojego autorytetu spowodować, by pozostał pod opieką pedagoga szkolnego, wychowawcy klasy lub nauczyciela w oddzielnym pomieszczeniu do chwili przybycia policji. Jeżeli sprawców jest kilku w miarę możliwości należy umieścić ich w oddzielnych pomieszczeniach:
 - ofiarę należy odizolować od sprawców

- E. W przypadku odnalezienia rzeczy pochodzących z przestępstwa lub służących do popełnienia przestępstwa należy je zabezpieczyć.

3. Zakazy:

- A. Nie należy „na własną rękę” konfrontować uczestników zdarzenia, dążyć do pojednania itp.
- B. Bezwzględnie nie należy dokonywać przeszukania teczek, toreb, kieszeni.

1.31. Procedury postępowania w przypadku ujawnienia przestępstwa ściganego na terenie szkoły na wniosek pokrzywdzonego.

Ściganie na wniosek pokrzywdzonego – w tym przypadku wszczęcie postępowania przez policję uzależnione jest od woli pokrzywdzonego. W przypadku tych kategorii przestępstw pokrzywdzony składa wniosek do protokołu, a po jego złożeniu przestępstwo ścigane jest tak, jak z urzędu. Wycofanie przez pokrzywdzonego wniosku o ściganie jest bezskuteczne.

Podstawowe czynności:

1. Przyjąć do wiadomości informację o przestępstwie (wykroczeniu) zapewnić dyskrecję przekazującemu informację poprzez wysłuchanie go bez świadków (o ile to możliwe w pomieszczeniu zamkniętym).
2. Odnotować godzinę zgłoszenia oraz zapytać o przyczynę ewentualnej zwłoki w podaniu tej informacji.
3. Zapewnić w miarę potrzeby niezbędną pomoc lekarską pokrzywdzonym.
4. Bez zbędnej zwłoki sprawdzić w dostępny sposób wiarygodność informacji, w tym:
 - a) jeżeli uczeń podaje świadków, to w rozmowie z jak najmniejszą ilością świadków uwiarygodnić informację,
 - b) sprawdzić, czy zdarzenie zaistniało na terenie szkoły oraz czy miało miejsce w trakcie zajęć szkolnych jego uczestników,
 - c) nie nagłaśniać zdarzenia.

5. Powiadomić rodziców lub opiekunów dziecka pokrzywdzonego, zrelacjonować im zdarzenie i uzgodnić z nimi czy będą chcieli zgłosić sprawę policji.
6. W przypadku odmowy złożenia wniosku o ściganie sprawców przez rodziców należy ich poinformować, jakie środki podejmie szkoła w stosunku do sprawców zdarzenia.
7. Środki, jakie należy przedsięwziąć to między innymi:
 - a) w ramach uprawnień statutowych szkoła stosuje względem sprawcy zdarzenia środki przewidziane w statucie szkoły;
 - b) w przypadku, gdy sprawca zdarzenia sprawiał wcześniej problemy i łamał normy społecznego zachowania, a zdarzenie którego się dopuścił nosi cechy postępującej demoralizacji, szkoła powinna sporządzić na tą okoliczność wystąpienie do sądu rodzinnego lub Policji.

1.32. Procedury postępowania w przypadku użycia broni palnej (lub innego narzędzia, np. nóż) na terenie szkoły

W sytuacji bezpośredniego kontaktu z napastnikiem:

1. Nakaż dzieciom położyć się na podłodze.
2. Staraj się uspokoić dzieci.
3. Dopilnuj, aby dzieci nie odwracały się tyłem do napastników w przypadku polecenia przemieszczania się.
4. Jeżeli terroryści wydają polecenia, dopilnuj, aby dzieci wykonywały je spokojnie – gwałtowny ruch może zwiększyć agresję napastników.
5. O ile to możliwe zadzwoń pod jeden z poniższych numerów alarmowych:
 - a) 997 – Policja,
 - b) 112.

UWAGA! Nie rozłączaj się i staraj się, jeśli to możliwe, na bieżąco relacjonować sytuację.

6. Po opanowaniu sytuacji:

- a) Upewnij się o liczbie osób poszkodowanych i sprawdź, czy strzały z broni palnej nie spowodowały innego zagrożenia (np. pożaru).
- b) Zadzwoń lub wyznacz osobę, która zadzwoni pod jeden z numerów alarmowych:

999 – Pogotowie Ratunkowe,

997 – Policja,

112
- c) Udziel pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym.
- d) W przypadku, gdy ostrzał spowodował inne zagrożenie podejmij odpowiednie do sytuacji działania.
- e) Zapewnij osobom uczestniczącym w zdarzeniu pomoc psychologiczną.

1.33. Procedury postępowania w przypadku wystąpienia pedofilii w szkole

Cel główny: Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego psychicznego i emocjonalnego uczniów, na wypadek zagrożenia na wypadek zagrożenia wewnętrznego wynikającego z możliwości pojawienia się osób, które psychicznie i fizycznie będą molestowały dzieci i nakłaniały do czynności seksualnych.

Osoby odpowiedzialne a zarządzanie: Dyrektor lub wicedyrektor szkoły. osoba wyznaczona w przypadku nieobecności W przypadku ich nieobecności – osoba przez nich upoważniona

Sposób działania:

1. **Należy bezzwłocznie podjąć działania mające na celu powstrzymanie tego zjawiska.**
2. W pierwszym kroku po stwierdzeniu zagrożenia należy powiadomić dyrektora oraz pedagoga/psychologa szkolnego

3. W przypadku potwierdzenia informacji o pojawianiu się osób obcych, zaczepiających uczniów, należy bezzwłocznie powiadomić najbliższą placówkę Policji
4. Następnie dyrektor szkoły winien przekazać pracownikom szkoły informację o stwierdzonym zagrożeniu
5. Wychowawcy klas oraz pedagodzy szkolni winni podjąć działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania potencjalnego zagrożenia oraz wskazania możliwych form przekazania informacji o osobach, które mogą stwarzać zagrożenie
6. W przypadku stwierdzenia, że uczeń był molestowany, bezzwłocznie powinni zostać powiadomieni rodzice/prawni opiekunowie ucznia oraz policja w celu przeprowadzenia czynności sprawdzających, które umożliwią ustalenie sprawcy molestowania
7. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadza indywidualną rozmowę z uczniem (w obecności rodziców ustala przyczyny i okoliczności zdarzenia)
8. Dyrektor winien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia
9. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia
10. Dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami ustali działania z udziałem psychologa dziecięcego lub pedagoga w celu zapewnienia opieki nad uczennicą/ucznem

1.34. Procedury postępowania na wypadek wystąpienia prostytucji w szkole

lub wśród uczniów

Cel działania:

Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego uczniów, na wypadek zagrożenia wewnętrznego związanego z prostytucją w szkole lub wśród uczniów.

Osoby odpowiedzialne za zarządzanie:

1. Dyrektor lub wicedyrektor szkoły
2. W przypadku ich nieobecności – osoba przez nich upoważniona.

Sposób działania:

1. W przypadku otrzymania informacji o sytuacji, w której uczeń był świadkiem czynności mogących mieć znamiona prostytucji, nauczyciel/pracownik przyjmujący zawiadomienie powinien powiadomić o zaistniałym wydarzeniu dyrektora szkoły.
2. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powiadamia wychowawcę klasy, który powinien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
3. W przypadku stwierdzenia przez pracownika/nauczyciela, że uczeń/uczennica świadomie lub nie, dopuszczał się czynności, które mogłyby być uznane za prostytuowanie się, powinien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
4. Wychowawca winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
5. Jeżeli rodzice/opiekunowie prawni ucznia odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły winien pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub Policję (specjalistę ds. nieletnich).
6. W sytuacji, gdy szkoła wykorzystała wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenia ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem i itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły winien powiadomić sąd rodzinny lub Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
7. Jeżeli postępowanie świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych, czy popełnienie

przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez statut i/lub regulamin szkoły.

8. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu karnego, dyrektor szkoły jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.
9. Dyrektor szkoły winien powiadomić Policję o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.
10. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.
11. Dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami ustala konieczność podjęcia działań z udziałem psychologa dziecięcego w celu zapewnienia opieki nad uczniem/uczennicą, którzy świadomie lub nie dopuszczali się czynności, które mogłyby być uznane za prostytuowanie się.

1.35. Procedury postępowania na wypadek wystąpienia niepokojących zachowań seksualnych wśród uczniów

Cel: Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego uczniów, na wypadek zagrożenia wewnętrznego związanego z zachowaniami uczniów o charakterze seksualnym

Osoby odpowiedzialne za zarządzanie

1. Dyrektor lub wicedyrektor szkoły
2. W przypadku ich nieobecności – osoba przez nich upoważniona,

Sposób działania:

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły pracownik powinien powiadomić wychowawcę klasy i/lub pedagoga/psychologa szkolnego o przypadkach niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole, a jeżeli jest ich świadkiem, żąda od ucznia zaprzestania czynności i podejmuje z nim rozmowę wychowawczą.

2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje nauczycielowi informację o niepokojących zachowaniach seksualnych, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez uczniów, którzy brali czynny udział w tego typu zachowaniach
3. Wychowawca lub pedagog/ psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem oraz informuje o zaistniałym zdarzeniu rodziców ucznia.
4. Jeżeli przeprowadzenie rozmowy z uczniem nie jest wystarczające dla zmiany jego zachowań, wychowawca, pedagog lub psycholog szkolny przekazuje rodzicom informację o zachowaniu ich dziecka, zobowiązując ich jednocześnie do szczególnego nadzoru nad nim
5. Wychowawca może wezwać rodziców/opiekunów prawnych ucznia do szkoły i przeprowadzić rozmowę z uczniem w ich obecności oraz ustalić z nimi dalsze wspólne postępowanie z dzieckiem.
6. W sytuacji kiedy rodzice odmawiają współpracy lub nie reagują na wezwanie do pojawienia się w szkole, gdy szkoła wykorzysta dostępne jej metody oddziaływań wychowawczych i nie przynoszą one spodziewanych efektów, a zachowanie ucznia wskazuje na znaczny stopień demoralizacji (np. uprawianie nierządu), dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich lub Policję – Wydział ds. Nieletnich.
7. Gdy zachowanie ucznia może świadczyć o popełnieniu przez niego przestępstwa (np. gwałtu), pedagog/psycholog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły po uprzednim powiadomieniu o zajściu rodziców/opiekunów ucznia, zawiadamia najbliższą jednostkę Policji, która dalej postępuje zgodnie ze swoimi procedurami. Pedagog całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę.
8. Jeżeli postępowanie świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych, czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez statut i/lub regulamin szkoły.

9. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję

*Dyrektor Szkoły Podstawowej
im. Fryderyka Chopina w Kłóbce*